

Ewa J. Zgolińska

Konferencja: "Utopia obecna"

Doctrina. Studia społeczno-polityczne 9, 429-430

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ewa J. Zgolińska

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Konferencja: *Utopia obecna / nieobecna* – 17 maja 2012r.

Interdyscyplinarna konferencja na temat: *Utopia obecna / nieobecna*, która miała miejsce 17 maja 2012 roku została zorganizowana przez Instytut Nauk Społecznych, Polskie Towarzystwo Filozoficzne, Oddział w Siedlcach oraz Siedleckie Towarzystwo Naukowe. Honorowym patronatem zgodził się ją objąć JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, prof. dr hab. Antoni Jówko oraz Dyrektor Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, pan Antoni Raczyński. Konferencja ma charakter cykliczny, a jej przewodnim tematem jest: **obecność – nieobecność** zjawisk, procesów kulturowych i społecznych.

Dla większości z nas utopia to literacki obraz doskonałego społeczeństwa. Dziś jednak zainteresowanie takimi wizjami, a jednocześnie wiara w możliwość stworzenia społeczeństwa, w którym panowała by prawdziwa równość a ludzie byli szczęśliwi przygasła. Niewątpliwie jest to konsekwencja XX-wiecznych doświadczeń, prób urzeczywistnienia utopii (np. komunistycznej), które przyniosły wiele zła i cierpienia. Dlatego zapewne większość uczestników konferencji nie zainteresowała się tematem utopii – obrazu doskonałego społeczeństwa a skupiła się na innych aspektach tego zagadnienia. Na przykład na obecności i roli myślenia utopijnego w szeroko rozumianej kulturze: myśli filozoficznej: *Negatywność a utopia w myśli Hegłowskiej*, (prof. dr hab. Maria Gołębiewska, PAN, UPH w Siedlcach) czy bliższej naukom empirycznym, myśli społecznej: *Empiryczność utopii w teorii oczekiwania J. Bergera* (prof. dr hab. Olgierd Cetwiński, UPH w Siedlcach) oraz *Krytyka niektórych sposobów liczbowego ujmowania zjawisk ludzkich* (ks. dr Paweł Niewinowski, Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku). Wysłuchawszy dwu ostatnich wystąpień mogliśmy się przekonać, że w naszym dążeniu do „matematyzacji” różnych zjawisk ludzkich i teoretycznego obrazu świata również przejawia się myślenie utopijne.

Mgr Łukasz Świącicki (UPH w Siedlcach) w swym wystąpieniu, podjął natomiast problem stosunku współczesnych myślicieli do XX-wiecznych prób urzeczywistniania utopii: *Konserwatywny myśliciel wobec utopii zrealizowanej: Carl Schmitt, Leo Strauss a Alexandre Kojève*.

Postać utopii mogą przybrać wszelkie wizje celu, do którego człowiek powinien zmierzać, szczególnie gdy jest on rozumiany jako stan lepszy, doskonalszy od obecnego, aktualnego. Taka przekonanie i postawa zniekształca nasze widzenie, rozumienie świata oraz nasze w nim działanie. Na takie niebezpieczeństwo zwrócił uwagę prof. dr hab. Robert Ptaszek (KUL, Lublin) w wystąpieniu: *Unia Europejska: między utopią a utopizmem* oraz dr Małgorzata Graczyk

(UPH w Siedlcach) w wystąpieniu: *Mediacje w sprawach nieletnich – metoda budowania poczucia odpowiedzialności za własne czyny, czy przekonania o uniknięciu odpowiedzialności*.

Natomiast o obecności utopijnego pierwiastka w sztuce mówiła absolwentka siedleckiej Uczelni, dr Monika Szymczyk (Centrum Kultury, Promocji i Turystyki, Poniatowa), w wystąpieniu zatytułowanym: *Utopia piękna cielesnego w autoportrecie Narcyz*, a mgr Agnieszka Jęczeń (UMCS Lublin), w wystąpieniu: *Utopijny aspekt estetyzacji w kulturze współczesnej*, ukazała jak wytwarzane w kulturze obrazy, np. doskonałego ciała i doskonałej architektury, oddziałują na nasze codzienne życie.

Właściwie tylko dwa wystąpienia dotyczyły utopii w ścisłym, podstawowym znaczeniu tego słowa. Doktor Renata Tarasiuk (UPH w Siedlcach) w wystąpieniu: *Utopie w ideologii ruchu kibucowego przed proklamacją państwa Izrael*, przybliżyła uczestnikom konferencji czynniki polityczne i społeczne, które ten ruch zainspirowały oraz to jak się on rozwijał, a doktor Ewa J. Zgolińska, w wystąpieniu: *Między utopią a nauką – czyli jak Condorcet wyobrażał sobie przyszłość ludzkości*, przybliżyła źródła myśli autora słynnego *Szkicu obrazu postępu ducha ludzkiego poprzez dzieje*.

Mimo, że dziś zainteresowanie utopią – projektem doskonałego społeczeństwa osłabło, to jednak myśl utopijna nadal obecna jest w wielu sferach naszej codziennej, społecznej i kulturowej aktywności. Można chyba nawet postawić pytanie - czy czasem idee utopijne nie są koniecznym elementem naszego myślenia?

W konferencji wzięli udział także plastycy, dokładniej studenci kierunku pedagogika z plastyką (II rok, studia uzupełniające, magisterskie): Justyna Adamowicz, Anna Dziecioł, Olga Dźwigała, Aneta Hubczyk, Iana Kolisnyk oraz Piotr Jurkowski, którzy w ramach zajęć z grafiki (pracownia kierowana przez mgr Halinę Cholewkę) zobrazowali swoje skojarzenia, wizje i przemyślenia na temat utopii i możliwości jej urzeczywistnienia, co podkreśliło interdyscyplinarny charakter konferencji.